

Истражна комисија за провјеру законитости процеса
уништавања муниције и минско - експлозивних средстава,
наоружања и војне опреме

Istražna komisija za provjeru zakonitosti procesa
uništavanja municije i minsko-eksplozivnih sredstava,
naoružanja i vojne opreme
Istražno povjerenstvo za provjeru zakonitosti procesa
uništavanja streljiva i minsko - eksplozivnih sredstava,
naoružanja i vojne opreme

Број/Број: 01,02-1-50-14-145/12

Сарајево/Sarajevo, 25. 7. 2012.

- ZASTUPNIČKI DOM PS BiH
- DOM NARODA PS BiH

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-07-2012			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Radni broj	Broj priloga
01,02	50-19	980/12	

#

IZVJEŠĆE O RADU

ISTRAŽNOG POVJERENSTVA OBAJU DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA PROVJERU ZAKONITOSTI PROCESA UNIŠTAVANJA STRELJIVA, MINSKO-EKSPLOZIVNIH SREDSTAVA, NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

I. UVODNI DIO

Povodom rasprave o Informaciji o rješavanju višaka naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava Oružanih snaga BiH, Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 13. sjednici, održanoj 10. 11. 2011., a Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 1. 12. 2011., usvojio je zaključak kojim se formira Istražno povjerenstvo koje će istražiti cjelokupan proces uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme (u daljnjem tekstu: Istražno povjerenstvo), provjeriti zakonitost cjelokupnog procesa i o tome podnijeti konačno izvješće domovima Parlamentarne skupštine BiH. Domovi Parlamentarne skupštine BiH odredili su rok za završetak aktivnosti Istražnog povjerenstva - tri mjeseca nakon njegovog formiranja.

Dana 25. 4. 2012. Istražno povjerenstvo je domovima Parlamentarne skupštine BiH podnijelo Zahtjev za produljenje mandata rada Istražnog povjerenstva i dostavu konačnog izvješća za dodatna tri mjeseca, kako bi u tom razdoblju učinkovito uspjelo završiti započete aktivnosti na prikupljanju dokaznog materijala u vezi s eventualnim nezakonitostima u procesu uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, te naposljetku domovima Parlamentarne skupštine BiH podnijeti konačno izvješće.

U skladu s tim je Zastupnički dom na 27. sjednici, održanoj 10. 5. 2012., a Dom naroda Parlamentarne skupštine na 15. sjednici, održanoj 15. 5. 2012., produljio mandat Istražnom povjerenstvu do 25. 7. 2012. godine.

II. ČLANOVI ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Na prijedlog Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: Zajedničko povjerenstvo), u Istražno povjerenstvo imenovani su: Dušanka Majkić, Nermina Zaimović-Uzunović i Božo Ljubić, članovi Zajedničkog povjerenstva iz Zastupničkog doma, te Borjana Krišto, Mehmed Bradarić i Staša Košarac, članovi Zajedničkog povjerenstva iz Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

III. SJEDNICE ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Istražno povjerenstvo ukupno je održalo sedam sjednica.

Konstituirajuća sjednica Istražnog povjerenstva održana je 2. veljače 2012. godine.

Konstituirajuću sjednicu sazvali su predsjedatelji obaju domova Parlamentarne skupštine BiH. Ova sjednica imala je samo jednu točku dnevnog reda - Izbor predsjedatelja, te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja Istražnog povjerenstva.

Za predsjedateljicu Istražnog povjerenstva izabrana je Dušanka Majkić.

Za prvu zamjenicu predsjedateljice Istražnog povjerenstva izabrana je Borjana Krišto.

Za drugu zamjenicu predsjedateljice Istražnog povjerenstva izabrana je Nermina Zaimović-Uzunović.

Druga sjednica Istražnog povjerenstva održana je 13. veljače 2012. godine.

Sjednici su bili nazočni članovi Istražnog povjerenstva: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović-Uzunović, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Odsutnost sa sjednice opravdao je Božo Ljubić.

Nakon što je verificiran Zapisnik konstituirajuće sjednice, na ovoj sjednici usvojen je Poslovnik o radu Istražnog povjerenstva i dogovorene su daljnje aktivnosti.

Na 2. sjednici Istražno povjerenstvo je, u okviru dogovora o daljnjim aktivnostima, usvojilo sljedeće zaključke:

1. Obavijestiti Ministarstvo obrane BiH o početku rada Istražnog povjerenstva, kako bi se očitovalo o tome tko će službeno predstavljati MOBiH na sjednicama te da o tome obavijesti Istražno povjerenstvo.
2. Obavijestiti Zapovjedništvo EUFOR-a u BiH, Stožer NATO-a u Sarajevu i Misiju OESS-a u BiH o početku rada Istražnog povjerenstva i dostaviti im odgovarajuće materijale, kako bi oni u skladu s tim obavijestili Istražno povjerenstvo o tome tko će ih predstavljati na sjednicama.
3. U početne materijale za rad Istražnog povjerenstva uvrstiti i Sporazum o konačnom raspolaganju pokretnom vojnom imovinom, potpisan u Doboju 27. 3. 2008. godine.

Dana 29. 2. 2012. rukovodstvo Istražnog povjerenstva održalo je radno-konzultativni sastanak s predstavnicima Ministarstva obrane BiH, Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH i predstavnicima međunarodnih organizacija u BiH koji su u proteklome razdoblju sudjelovali u procesu uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, a to su u prvom redu EUFOR, NATO i Misija OESS-a u BiH. Na tome sastanku su predstavnici bosanskohercegovačkih i međunarodnih institucija upoznati s odredbama Poslovnika o radu Istražnog povjerenstva, te im je podijeljen set početnih materijala za rad Istražnog povjerenstva. Predstavnike navedenih organizacija su članovi rukovodstva Istražnog povjerenstva pozvali na suradnju u radu Istražnog povjerenstva, kako bi proces provjere zakonitosti uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme mogao biti učinkovito okončan.

Treća sjednica Istražnog povjerenstva održana je 13. ožujka 2012. godine.

Sjednici su bili nazočni članovi Istražnog povjerenstva: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović-Uzunović i Staša Košarac.

Mehmed Bradarić i Božo Ljubić opravdali su izostanak sa sjednice.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija, i to: Jacques Talarmin, Šejla Bektašević i Anera Kečević - Misija OEES-a u BiH, potpukovnik Alexander Bauer, Dario Šikuljak i Romana Medić – Stožer NATO-a u Sarajevu, te Erwin Kauer - Zapovjedništvo EUFOR-a.

Istražno povjerenstvo na toj je sjednici obavilo razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva obrane BiH o procesu uništavanja naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava. Razgovor je obavljen s Muhamedom Smajićem, tajnikom, i Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra obrane za nabavu i logistiku.

Nakon spomenutih razgovora Istražno povjerenstvo dogovorilo je daljnje aktivnosti u svome radu.

Četvrta sjednica Istražnog povjerenstva održana je 4. travnja 2012. godine.

Sjednici su bili nazočni članovi Istražnog povjerenstva: Dušanka Majkić, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Borjana Krišto i Nermina Zaimović-Uzunović opravdale su izostanak sa sjednice.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Misije OEES-a u BiH, Stožera NATO-a u Sarajevu i Zapovjedništva EUFOR-a.

Istražno povjerenstvo na toj je sjednici obavilo razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva obrane BiH o procesu uništavanja naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava i dogovorilo se u vezi s daljnjim aktivnostima. Razgovor je obavljen s Marinom Pendeš, zamjenicom ministra obrane, i Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra obrane za nabavu i logistiku.

Peta sjednica Istražnog povjerenstva održana je 11. svibnja 2012. godine.

Sjednici su bili nazočni svi članovi Istražnog povjerenstva: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović-Uzunović, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Rad sjednice pratili su i predstavnici međunarodnih organizacija: Misije OEES-a u BiH, Stožera NATO-a u Sarajevu i Zapovjedništva EUFOR-a.

Istražno povjerenstvo na toj je sjednici obavilo razgovor s ovlaštenim predstavnicima Ministarstva obrane BiH i Ureda UNDP-a u Sarajevu o procesu uništavanja naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava i dogovorilo se u vezi s daljnjim aktivnostima. Razgovor je obavljen s Trpimirom Repcem, pomoćnikom ministra obrane za nabavu i logistiku, i Amnom Berbić, ovlaštenom predstavnicom Ureda UNDP-a u Sarajevu.

Šesta sjednica Istražnog povjerenstva bila je zakazana za 8. lipnja 2012. godine. Uslijed nedostatka kvoruma za rad i odlučivanje, a kako su pozvani predstavnici Zajedničkog stožera OSBiH dva tjedna nakon toga bili poslovno odsutni iz BiH, odlučeno je da nazočni članovi Istražnog povjerenstva obave obavijesni razgovor s ovlaštenim predstavnicima Zajedničkog stožera OSBiH. U skladu s usmenim dogovorom s članovima Istražnog povjerenstva koji nisu bili u prilici biti nazočni ovoj sjednici, obavljen je obavijesni razgovor s ovlaštenim predstavnicima Zajedničkog stožera OSBiH o procesu uništavanja naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, te je dogovoreno upoznati odsutne članove Istražnog povjerenstva o rezultatima ovoga razgovora odmah po izradi neautoriziranog transkripta, kako bi, radi otklanjanja eventualnih nejasnoća, sugerirali Istražnom povjerenstvu održavanje ponovnog sastanka s ovim osobama.

Sjednici su bile nazočne članice Istražnog povjerenstva Dušanka Majkić i Nermina Zaimović-Uzunović.

Odsutnost sa sjednice opravdali su: Borjana Krišto, Staša Košarac, Mehmed Bradarić i Božo Ljubić.

Nazočni članovi Istražnog povjerenstva obavili su razgovor s general-pukovnikom Miladinom Milojčićem, načelnikom Zajedničkog stožera OSBiH, i brigadrom Daliborom Perićem, časnikom iz Sektora za nabavu i logistiku Ministarstva obrane BiH.

Prema ranije navedenom dogovoru, svim članovima Istražnog povjerenstva dostavljen je transkript s ovoga sastanka i predloženo da, ukoliko imaju potrebe, daju svoje sugestije u smislu održavanja ponovne sjednice s ovim predstavnicima.

Članovi Istražnog povjerenstva nisu imali naknadnih sugestija i zahtjeva za održavanjem nove sjednice na koju bi bile pozvane spomenute osobe.

Sedma sjednica Istražnog povjerenstva održana je 25. srpnja 2012. godine.

Sjednici su bili nazočni svi članovi Istražnog povjerenstva: Dušanka Majkić, Borjana Krišto, Nermina Zaimović-Uzunović, Božo Ljubić, Mehmed Bradarić i Staša Košarac.

Na ovoj je sjednici Istražno povjerenstvo obavilo sveobuhvatnu raspravu o materijalima koji su mu dotad dostavljeni, kao i o dotad obavljenim razgovorima s ovlaštenim predstavnicima obrambenih institucija BiH i međunarodnih organizacija u BiH koji su sudjelovali u procesu uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava u BiH. Na temelju toga pripremljeno je Izvješće o radu Istražnog povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme (u daljnjem tekstu: Izvješće o radu), s nalazima i zaključcima koji čine njegov sastavni dio.

IV. NALAZI ISTRAŽNOG POVJERENSTVA

Istražno povjerenstvo u svome je radu konstatiralo sljedeće:

1. Za vrijeme provjere zakonitosti procesa uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme uočene su nepravilnosti i nedostatak procedura u Ministarstvu obrane BiH i Oružanim snagama BiH, o čemu govore prikupljeni dokumenti i iskazi predstavnika Ministarstva obrane BiH i Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH.
2. Ovlašteni predstavnici Ministarstva obrane BiH i Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH, koji su davali iskaze Istražnom povjerenstvu, dostavili su veliki broj dokumenata u kojima se govori o nepravilnosti procesa uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava.
3. Na temelju prikupljenih dokumenata vidljivo je da u razdoblju 2006.-2010. godine nije bilo nadzora nad procesom uništavanja višaka naoružanja, streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava od strane predstavnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga BiH. Evidentno je da menadžment Ministarstva obrane BiH i odgovorne osobe u Zajedničkom stožeru Oružanih snaga BiH nisu pratili tijek realizacije uništavanja niti daljnje postupanje s delaboriranim elementima i eksplozivom. Također, uništavanje višaka nije pratilo odgovarajuće materijalno razduženje vojnih skladišta, tako da se uništena sredstva i dalje vode na stanju.
4. Istražnom povjerenstvu nije pružen uvjerljiv dokaz o ukupnim količinama uništenog streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme. U više navrata Ministarstvo obrane je Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost BiH kao i Istražnom povjerenstvu dostavljalo izvješća s različitim podacima, što govori u prilog tome da Ministarstvo obrane BiH ne raspolaže podacima o uništenim viškovima. Također, Ministarstvo obrane BiH nije predočilo Istražnom povjerenstvu podatke o ukupnim količinama sekundarnih sirovina dobivenih delaboracijom, njihovoj tržišnoj vrijednosti i financijskim učincima bez odobrenja ustupljenih sirovina komercijalnim kapacitetima koji su obavljali uništavanje.
5. Istražnom povjerenstvu skrenuta je pozornost na neodgovorno ponašanje Ministarstva obrane BiH s eksplozivom, što predstavlja poseban sigurnosni problem. Za velike količine eksploziva dobivenih procesom delaboracije nema podataka o tome gdje su završile i kako se njima prometovalo.
6. Istražno povjerenstvo nije uspjelo potpuno rasvijetliti ulogu UNDP-a, koji je u proces uništavanja nestabilnog streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava bio uključen od 1995. godine i koji je bez prethodno utvrđenih procedura od Ministarstva obrane BiH preuzeo cijeli proces uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, na temelju Memoranduma o razumijevanju potpisanog 2005. godine. Uočeno je da su Ministarstvo obrane BiH i UNDP retroaktivno potpisali sljedeći memorandum o razumijevanju, tako da se nije moglo formalno-pravno utjecati na sadržaj potpisanih dokumenata o projektima koji su realizirani.
7. Utvrđeno je da je potpisan Memorandum o razumijevanju o uništavanju streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava između Ministarstva obrane BiH i UNDP-a, s jedne strane, i UNDP-a i UNIS-PRETIS-a, s druge strane. Međutim, nikada nije potpisan ugovor između Ministarstva obrane BiH i UNIS-PRETIS-a, što je uzrokovalo to da je cijeli proces uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava proveden mimo procedura i nadzora Ministarstva obrane BiH.

8. Utvrđeno je da je Ministarstvo obrane BiH, i pored upozorenja Sektora za nabavu i logistiku, potpisalo dokument kojim se izbjegava plaćanje PDV-a za opremu namijenjenu delaboraciji u komercijalnim kapacitetima, čime je moguće oštećen proračun institucija BiH.
9. U radu Istražnog povjerenstva utvrđeno je da su se procesom uništavanja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme u promatranom razdoblju bavili: vojni kapacitet TROM Doboj, te komercijalni kapaciteti PRETIS d.d. Vogošća i BINAS Bugojno. Općenito, uočeno je da se netransparentno postupalo te tržišno prometovalo sekundarnim sirovinama dobivanim procesom delaboracije, bez ikakve kontrole i nadzora od strane Ministarstva obrane BiH. Također, nije utvrđeno na temelju čega su delaborirani elementi i eksploziv ustupani komercijalnim kapacitetima, što je bilo obvezno sukladno članku 74. Zakona o obrani BiH.
10. Uništavanje streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava metodom delaboracije u komercijalnim kapacitetima uz ustupanje sekundarnih sirovina obavljano je bez odluke Predsjedništva BiH odnosno predstavnika entitetskih vlada (sukladno Zakonu o obrani i sporazumu koji je Vijeće ministara BiH potpisalo s entitetskim vladama 27. 3. 2008.). Ministarstvo obrane BiH prije početka delaboracije nije definiralo tretman sekundarnih sirovina dobivenih procesom delaboracije.
11. Uništavanje streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava u poduzeću PRETIS d.d. obavljano je od 2006. godine, a Memorandum o razumijevanju s UNDP-em o toj aktivnosti potpisan je tek 2007. godine.
12. U razdoblju od 1. 1. 2006. do 1. 1. 2010. poduzeće PRETIS d.d., kao komercijalni kapacitet, nije raspolagalo potrebnim suglasnostima i dozvolom za bavljenje delaboracijom streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, koje je trebalo izdati nadležno federalno ministarstvo.
13. Ministarstvo obrane BiH je, mimo znanja i odluke Predsjedništva BiH, na temelju pojedinačnih odluka ministra obrane, odobravalo izuzimanje na revers streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava poduzeću PRETIS d.d. Vogošća. Postoje ozbiljne indicije da sredstva izuzeta iz skladišta Oružanih snaga BiH nisu uništena, nego su izvezena iz Bosne i Hercegovine u zemlje na koje se odnosi zabrana uvoza naoružanja izdana od Ujedinjenih naroda, a o čemu je Misija OESS-a u BiH informirala Predsjedništvo BiH i Ministarstvo vanjskih poslova BiH.
14. U pogonima PRETIS-a d.d. delaboracijom je dobivan trotil (eksploziv). Sektor za nabavu i logistiku Ministarstva obrane BiH upozorio je na to da u toj tvornici nisu bili osigurani tehnički preduvjeti za tu vrstu aktivnosti, ali je to ostalo bez odgovora nadležnih u Ministarstvu obrane.
15. Istražno povjerenstvo uočilo je dopis BINAS-a Bugojno kojim se obratilo Ministarstvu obrane BiH za izuzimanje „njihovih“ ručnih bombi u količini od 24.565 komada iz skladišta „Daljani“ u Donjem Vakufu. Istragom nadležnih tijela treba utvrditi tko je, kada i zbog čega primio u skladište Oružanih snaga BiH ručne bombe koje su u vlasništvu privatnog poduzeća (veza: dopis broj 16-09-03-25-178-34/11 od 9. 2. 2011.), te jesu li one doista vlasništvo BINAS-a i tko je za to odgovoran.

V. ZAKLJUČCI

Istražno povjerenstvo je **jednoglasno, s 6 glasova „za“**, usvojilo Izvješće o radu Istražnog povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme, s nalazima i zaključcima sadržanim u njemu, te domovima Parlamentarne skupštine BiH predlaže da:

- 1. usvoje Izvješće o radu Istražnog povjerenstva obaju domova Parlamentarne skupštine BiH za provjeru zakonitosti procesa uništavanja streljiva, minsko-eksplozivnih sredstava, naoružanja i vojne opreme;**
- 2. Izvješće sa svom dokumentacijom na kojoj se temeljio rad Istražnog povjerenstva stave na raspolaganje Tužiteljstvu BiH, ako to Tužiteljstvo zatraži, zajedno s usvojenim zapisnicima i neautoriziranim transkriptima sa sedam održanih sjednica Istražnog povjerenstva, te materijalima dostavljenim od Ministarstva obrane BiH, Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH i Ureda UNDP-a u Sarajevu.**

Istražno povjerenstvo je za izvjestiteljice na sjednici Zastupničkog doma odredilo Dušanku Majkić, a na sjednici Doma naroda Borjanu Krišto.

PREDSJEDATELJICA ISTRAŽNOG POVJERENSTVA
Dušanka Majkić

Dušanka Majkić

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a